

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ ΠΙΣΤΑ
ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

Συχνές ερωτήσεις – απαντήσεις για το ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων

ΑΘΗΝΑ, 30 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Πίνακας περιεχομένων

1	Εισαγωγή.....	2
2	Νομοθετικό πλαίσιο.....	3
3	Συνοπτική παρουσίαση.....	4
4	Βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά του νέου καθεστώτος ΜΜΕ	6
5	Διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ για τις εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη επιχειρήσεις (άρθρο 44β του Κώδικα ΦΠΑ).....	14
6	Διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ για τις εγκατεστημένες στο εσωτερικό της χώρας επιχειρήσεις (άρθρο 44γ του Κώδικα ΦΠΑ).....	19
7	Εγγώριο Καθεστώς ΜΜΕ (άρθρο 44α Κώδικα ΦΠΑ)	27
8	Δικαίωμα έκπτωσης	35
9	Συνδυασμός του ειδικού καθεστώτος ΜΜΕ με άλλα ειδικά καθεστώτα.....	37
10	Υποστήριξη – Επικοινωνία.....	39

1 Εισαγωγή

Με το νέο ειδικό καθεστώς ΦΠΑ για τις μικρές επιχειρήσεις (καθεστώς ΜΜΕ), το οποίο εφαρμόζεται από την 1^η Ιανουαρίου 2025, δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να πωλούν αγαθά και να παρέχουν υπηρεσίες με απαλλαγή από τον ΦΠΑ τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, εφαρμόζοντας απλουστευμένες διαδικασίες ως προς τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης στον τομέα του ΦΠΑ.

Το καθεστώς ΜΜΕ είναι **προαιρετικό για τις επιχειρήσεις**.

2 Νομοθετικό πλαίσιο

Οδηγία (ΕΕ) 2020/285 για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα ΦΠΑ όσον αφορά το ειδικό καθεστώς για τις μικρές επιχειρήσεις και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 όσον αφορά τη διοικητική συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών με σκοπό την παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής του ειδικού καθεστώτος για τις μικρές επιχειρήσεις.

Οδηγία (ΕΕ) 2022/542 για την τροποποίηση των οδηγιών 2006/112/ΕΚ και (ΕΕ) 2020/285 όσον αφορά τους συντελεστές φόρου προστιθέμενης αξίας.

Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2007 της Επιτροπής της 16ης Νοεμβρίου 2021 για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 του Συμβουλίου όσον αφορά το ειδικό καθεστώς για τις μικρές επιχειρήσεις (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 407/27, 17/11/2021).

Ν. 5222/2025 – Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας και άλλες διατάξεις - Συνταξιοδοτικές διατάξεις – άρθρα 226-233.

Κώδικας ΦΠΑ (ν. 5144/2024, Α' 162/11-10-2024), άρθρα 44-44ζ

Επεξηγηματικές Σημειώσεις – Αλλαγές στον ΦΠΑ σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά το ειδικό καθεστώς για τις μικρές επιχειρήσεις (Ευρωπαϊκή Επιτροπή).

3 Συνοπτική παρουσίαση

Επέκταση του πεδίου εφαρμογής του ειδικού καθεστώτος ΜΜΕ και σε άλλα κράτη μέλη εκτός του εσωτερικού της χώρας

Πριν από την τροποποίηση της Οδηγίας ΦΠΑ με την Οδηγία (ΕΕ) 2020/285 όσον αφορά το καθεστώς ΜΜΕ, οι μικρές επιχειρήσεις μπορούσαν να επωφεληθούν από την απαλλαγή στο πλαίσιο του καθεστώτος ΜΜΕ μόνο στο κράτος μέλος εγκατάστασής τους.

Κατά συνέπεια, οι μικρές επιχειρήσεις που πραγματοποιούσαν πράξεις στα κράτη μέλη στα οποία δεν ήταν εγκατεστημένες έπρεπε να εγγραφούν σε μητρώα και να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις όσον αφορά τον ΦΠΑ (υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ, έκδοση τιμολογίων, απόδοση του ΦΠΑ κ.λπ.) σε κάθε κράτος μέλος στο οποίο οφειλόταν.

Πλέον, το καθεστώς ΜΜΕ επιτρέπει επίσης στους εγκατεστημένους σε ένα κράτος μέλος υποκειμένους στον φόρο να απαλλάσσουν από τον ΦΠΑ τις πωλήσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται προς κράτη μέλη στα οποία δεν είναι εγκατεστημένοι και να επωφελούνται από απλουστευμένες υποχρεώσεις όσον αφορά τον ΦΠΑ. Επομένως, διακρίνονται πλέον δύο επίπεδα εφαρμογής:

- α) **εγχώριο επίπεδο:** εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος απαλλαγής από μικρές επιχειρήσεις μόνο στο κράτος μέλος εγκατάστασής τους·
- β) **διασυνοριακό επίπεδο:** εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος από μικρές επιχειρήσεις σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, εκτός του κράτους μέλους εγκατάστασής τους, είτε το καθεστώς ΜΜΕ εφαρμόζεται σε εγχώριο επίπεδο είτε όχι.

Σε κάθε περίπτωση το καθεστώς ΜΜΕ είναι **προαιρετικό για τα κράτη μέλη**. Εάν, ωστόσο, ένα κράτος μέλος επιλέξει να εφαρμόσει το ειδικό καθεστώς για τις μικρές επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο εσωτερικό του, υποχρεούται να επεκτείνει την εφαρμογή της απαλλαγής από τον ΦΠΑ στις μικρές επιχειρήσεις —που πληρούν τις προϋποθέσεις— οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος και επιθυμούν να εφαρμόσουν την απαλλαγή από τον ΦΠΑ σε αυτό.

Η χώρα μας εφάρμοζε ήδη το καθεστώς ΜΜΕ στις παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούσαν στο εσωτερικό της χώρας οι εγχώριες μικρές επιχειρήσεις που ασκούσαν την διακριτική τους ευχέρεια να υπαχθούν στο ειδικό καθεστώς. Πλέον, και δεδομένου ότι το ειδικό καθεστώς ΜΜΕ εξακολουθεί να ισχύει για τις εγχώριες μικρές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν πράξεις στο εσωτερικό της χώρας, το ειδικό καθεστώς επεκτείνεται προκειμένου αφενός οι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη επιχειρήσεις να μπορούν να εφαρμόζουν την απαλλαγή στο εσωτερικό της χώρας μας και

αφετέρου, οι εγχώριες επιχειρήσεις να μπορούν να απαλλάσσουν τις πράξεις που διενεργούν σε άλλα κράτη μέλη.

4 Βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά του νέου καθεστώτος ΜΜΕ

- 1. Ε Ποια είναι η βασική λειτουργία του ειδικού καθεστώτος ΜΜΕ;**

Α Μια επιχείρηση μπορεί, εφόσον το επιθυμεί και πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις, να ενταχθεί στο καθεστώς ΜΜΕ και να μην επιβάλλει ΦΠΑ στις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιεί είτε σε άλλες επιχειρήσεις είτε σε τελικούς καταναλωτές. Η εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος ΜΜΕ συνεπάγεται ορισμένες διοικητικές απλουστεύσεις για τις ΜΜΕ που εντάσσονται προαιρετικά σε αυτό (π.χ. μη υποβολή δήλωσης ΦΠΑ, έκδοση απλουστευμένων τιμολογίων), δεν παρέχει ωστόσο δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ με τον οποίο επιβαρύνονται οι δαπάνες/αγορές των εν λόγω επιχειρήσεων.
- 2. Ε Ποιο θεωρείται κράτος μέλος εγκατάστασης;**

Α Κράτος μέλος εγκατάστασης μιας μικρής επιχείρησης θεωρείται το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η έδρα της οικονομικής της δραστηριότητας, δηλαδή ο τόπος όπου ασκούνται τα καθήκοντα της κεντρικής διοίκησης.
Στην περίπτωση φυσικού προσώπου, ως κράτος μέλος εγκατάστασης θεωρείται το κράτος μέλος στο οποίο το πρόσωπο έχει τη μόνιμη κατοικία του.
- 3. Ε Μπορεί μια επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη σε κράτος εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εφαρμόσει το ειδικό καθεστώς ΜΜΕ;**

Α Όχι, οι επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους σε κράτος εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν δύνανται να εφαρμόσουν το καθεστώς ΜΜΕ ακόμα και αν διαθέτουν σε κάποιο κράτος μέλος μόνιμη εγκατάσταση. Π.χ. επιχείρηση με έδρα στην Τουρκία που διατηρεί υποκατάστημα στην Ελλάδα, δεν μπορεί να επωφεληθεί του ειδικού καθεστώτος ΜΜΕ.
- 4. Ε Πότε μια επιχείρηση θεωρείται εγκατεστημένη στο εσωτερικό της χώρας για τους σκοπούς του ειδικού καθεστώτος των ΜΜΕ;**

Α Μια μικρή επιχείρηση θεωρείται εγκατεστημένη στο εσωτερικό της χώρας όταν έχει την **έδρα** της οικονομικής της δραστηριότητας στην Ελλάδα. Αντίθετα, μια επιχείρηση που έχει στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση (όπως π.χ. υποκατάστημα) δεν θεωρείται εγκατεστημένη στο εσωτερικό της χώρας. Εξυπακούεται ότι η απόδοση σε μια αλλοδαπή επιχείρηση ΑΦΜ/ΦΠΑ στην χώρα μας, είτε μέσω ορισμού φορολογικού αντιπροσώπου με την ΠΟΛ.1281/1993, είτε απευθείας με την ΠΟΛ.1113/2013, δεν την καθιστά εγκατεστημένη στο εσωτερικό της χώρας.
- 5. Ε Πότε μια μικρή επιχείρηση θεωρείται εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος;**

A Μια μικρή επιχείρηση θεωρείται εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος όταν έχει την έδρα της οικονομικής της δραστηριότητας σε αυτό.

6. E Ποιο θεωρείται κράτος μέλος απαλλαγής;

A Κράτος μέλος απαλλαγής θεωρείται το κράτος μέλος στο οποίο η επιχείρηση επιλέγει να κάνει χρήση του ειδικού καθεστώτος. Κάθε επιχείρηση μπορεί να κάνει χρήση του καθεστώτος σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη απαλλαγής.

7. E Ποια θεωρείται μικρή επιχείρηση;

A Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο είναι υποκείμενο στον ΦΠΑ, ανεξάρτητα από τη μορφή του (ελεύθεροι επαγγελματίες, νεοφυείς επιχειρήσεις, ανώνυμες εταιρείες, φυσικά πρόσωπα που ασκούν οικονομική δραστηριότητα εν γένει κ.λπ.), και του οποίου **ο ετήσιος κύκλος εργασιών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν υπερβαίνει το ποσό των 100.000 ευρώ** (διασυνοριακό καθεστώς MME) ή το **εθνικό όριο** του κράτους μέλους εγκατάστασης (εγχώριο καθεστώς MME). Σημειώνεται ότι, για την **Ελλάδα, το εθνικό όριο έχει οριστεί στο ποσό των 10.000 ευρώ**.

8. E Ποιοι μπορούν να ενταχθούν στο καθεστώς MME;

A Διακρίνουμε τις εξής περιπτώσεις:

α) Εγχώριο καθεστώς

Οι εγκατεστημένες στο εσωτερικό της χώρας επιχειρήσεις των οποίων ο κύκλος εργασιών στο εσωτερικό της χώρας δεν υπερβαίνει κατά το τρέχον ή το προηγούμενο φορολογικό έτος τις **10.000 ευρώ (άρθρο 44α Κώδικα ΦΠΑ)**.

β) Διασυνοριακό καθεστώς

i. Οι εγκατεστημένες στο εσωτερικό της χώρας επιχειρήσεις που επιθυμούν να εφαρμόσουν το ειδικό καθεστώς για τις συναλλαγές τους σε άλλα κράτη μέλη, εφόσον ο κύκλος εργασιών στην Ένωση τόσο κατά το τρέχον όσο και το προηγούμενο ημερολογιακό έτος δεν υπερβαίνει τις **100.000 ευρώ** και με την επιφύλαξη της τήρησης των εθνικών ορίων που έχουν θέσει τα άλλα κράτη μέλη (**άρθρο 44γ Κώδικα ΦΠΑ**).

ii. Οι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη επιχειρήσεις που επιθυμούν να εφαρμόσουν το ειδικό καθεστώς στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον ο κύκλος εργασιών στην Ένωση τόσο κατά το τρέχον όσο και το προηγούμενο ημερολογιακό έτος δεν υπερβαίνει τις **100.000 ευρώ** και ο κύκλος εργασιών στο εσωτερικό της χώρας δεν υπερβαίνει κατά το τρέχον ή το προηγούμενο φορολογικό έτος τις **10.000 ευρώ (άρθρο 44β Κώδικα ΦΠΑ)**.

9. Ε Πώς ταυτοποιείται μια επιχείρηση η οποία κάνει χρήση του διασυνοριακού καθεστώτος μικρών επιχειρήσεων;

- A** Για την ταυτοποίηση μιας επιχείρησης που εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων σε άλλα κράτη μέλη αποδίδεται από το κράτος μέλος εγκατάστασής της ένας ατομικός αριθμός ταυτοποίησης που φέρει το επίθημα «-EX».

Στην χώρα μας ο αριθμός αυτός αποτελείται από τον ΑΦΜ/ΦΠΑ του υποκειμένου με το επίθημα «-EX» (EL000000000-EX).

Ο ατομικός αριθμός ταυτοποίησης με το επίθημα «-EX» επαληθεύεται μέσω της πλατφόρμας **SME-on- the-web** (https://sme-vat-rules.ec.europa.eu/sme-web_en). Με τον αριθμό αυτό, η επιχείρηση μπορεί να πραγματοποιεί πωλήσεις χωρίς ΦΠΑ σε άλλα κράτη μέλη στα οποία έχει ζητήσει να εφαρμόζει το ειδικό καθεστώς, χωρίς να χρειάζεται επιπλέον εγγραφή στο μητρώο ΦΠΑ στα κράτη αυτά.

Για την χορήγηση του ατομικού αριθμού ταυτοποίησης θα πρέπει να έχει προηγηθεί η υποβολή, από τον υποκείμενο στον φόρο που επιθυμεί να κάνει χρήση του διασυνοριακού καθεστώτος, **προηγούμενης κοινοποίησης** στο κράτος μέλος εγκατάστασής του.

10. Ε Τι είναι η προηγούμενη κοινοποίηση;

- A** Πρόκειται για ένα ενιαίο έντυπο εγγραφής σε μητρώο που υποβάλλεται από την μικρή επιχείρηση στο κράτος μέλος εγκατάστασής της για την υπαγωγή της στο διασυνοριακό καθεστώς MME. Το κράτος μέλος εγκατάστασης έρχεται σε επαφή με τις φορολογικές αρχές των άλλων κρατών μελών στα οποία η MME επιθυμεί να εφαρμόσει την απαλλαγή. Αυτά είναι που αποφασίζουν αν η μικρή επιχείρηση πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής του καθεστώτος MME στην περιοχή δικαιοδοσίας τους. Παράλληλα, το κράτος μέλος εγκατάστασης επαληθεύει αν η μικρή επιχείρηση είναι επιλέξιμη για την εφαρμογή του διασυνοριακού καθεστώτος ελέγχοντας αν ο ετήσιος κύκλος εργασιών εντός της Ένωσης υπερβαίνει το ποσό των 100.000 ευρώ.

Σε περίπτωση που μια μικρή επιχείρηση εφαρμόζει ήδη το εγχώριο καθεστώς MME στο κράτος μέλος εγκατάστασης και θέλει να επεκτείνει την εφαρμογή του καθεστώτος σε άλλα κράτη μέλη (διασυνοριακό καθεστώς MME), θα πρέπει να υποβάλει προηγούμενη κοινοποίηση στο κράτος μέλος εγκατάστασης.

Στην Ελλάδα, η προηγούμενη κοινοποίηση υποβάλλεται μέσω της εφαρμογής **«Ευρωπαϊκό Σύστημα Ειδικού Καθεστώτος ΦΠΑ για Μικρές Επιχειρήσεις»**.

11. **Ε Ποια υπηρεσία της ΑΑΔΕ είναι αρμόδια για την διαχείριση των αιτημάτων ένταξης στα ειδικά καθεστώτα των άρθρων 44α έως 44γ του Κώδικα ΦΠΑ;**
- Α** Για την διαχείριση των αιτημάτων υπαγωγής στο διασυνοριακό καθεστώς (άρθρα 44β και 44γ του Κώδικα ΦΠΑ) και την παρακολούθηση της τήρησης των προϋποθέσεων για όσο διάστημα οι επιχειρήσεις παραμένουν στο καθεστώς, αρμόδιο είναι το **Αυτοτελές Τμήμα Η΄ - Ειδικού Καθεστώτος Μικρών Επιχειρήσεων στο Κέντρο Φορολογικών Διαδικασιών και Εξυπηρέτησης (ΚΕΦΟΔΕ) Αττικής.**

Σε περίπτωση υποβολής προηγούμενης κοινοποίησης ή επικαιροποίησης της προηγούμενης κοινοποίησης στην οποία η Ελλάδα περιλαμβάνεται στα κράτη μέλη απαλλαγής, δηλ. όταν η επιχείρηση επιθυμεί να ενταχθεί και στο εγχώριο καθεστώς απαλλαγής εκτός του διασυνοριακού, αρμόδιο είναι επίσης το Αυτοτελές Τμήμα Η΄ - Ειδικού Καθεστώτος Μικρών Επιχειρήσεων στο ΚΕΦΟΔΕ Αττικής.

12. **Ε Είναι υποχρεωτικό μια επιχείρηση που εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς να είναι ενταγμένη και στο εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ;**
- Α** Τα δύο καθεστώτα λειτουργούν αυτόνομα χωρίς να αποκλείεται και ο συνδυασμός τους. Επομένως, είναι δυνατόν μια επιχείρηση να εφαρμόζει το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ χωρίς να εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ (είτε επειδή δεν το επιθυμεί είτε επειδή δεν πληροί τις προϋποθέσεις) ή να εφαρμόζει μόνο το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ ενώ για τη δραστηριότητά της στο εσωτερικό της χώρας να είναι στο κανονικό καθεστώς (είτε επειδή δεν το επιθυμεί είτε επειδή δεν πληροί τις προϋποθέσεις). Επιπλέον, δεν αποκλείεται μια επιχείρηση να εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ μόνο σε κάποια κράτη μέλη ενώ σε άλλα κράτη μέλη να υπάγεται σε ΦΠΑ.

13. **Ε Πώς μπορώ να ενημερωθώ για τα εθνικά όρια που ισχύουν σε άλλα κράτη μέλη;**
- Α** Πληροφορίες σχετικά με τα όρια που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη παρέχονται στη δικτυακή πύλη για τις ΜΜΕ (<https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>).

Επισημαίνεται ότι τα κράτη μέλη μπορούν να έχουν περισσότερα από ένα όρια. Συγκεκριμένα, μπορούν να καθορίζουν διαφορετικά όρια για διαφορετικούς επιχειρηματικούς τομείς, χωρίς κανένα από αυτά να υπερβαίνει το ποσό των 85.000 ευρώ (ή το αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα). Ωστόσο, οι μικρές επιχειρήσεις που είναι δυνατόν να επωφελούνται από περισσότερα του ενός τομεακά όρια σε συγκεκριμένο κράτος μέλος, μπορούν να χρησιμοποιούν μόνο ένα από τα όρια αυτά για όλες τις παραδόσεις και τις παροχές τους στο εν λόγω κράτος μέλος.

14. Ε Πώς προσδιορίζεται ο ετήσιος κύκλος εργασιών;

- Α** Ανάλογα με το καθεστώς που επιλέγει να εφαρμόσει η επιχείρηση (εγχώριο ή διασυνοριακό), θα πρέπει να προσδιορίζει τον κύκλο εργασιών στο εσωτερικό της χώρας και τον κύκλο εργασιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διαφοροποίησή τους έγκειται στον τόπο φορολόγησης των πράξεων η φορολογητέα αξία των οποίων λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό τους.
- Κατά γενικό κανόνα, ο κύκλος εργασιών περιλαμβάνει την αξία όλων των παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών. Δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ποσά που συνδέονται με τις εισροές (δαπάνες, αγορές αγαθών). Συνεπώς, θεωρείται ότι οι **ενδοκοινοτικές αποκτήσεις και οι εισαγωγές αγαθών** που πραγματοποιεί η ΜΜΕ **δεν περιλαμβάνονται** στον εν λόγω υπολογισμό. Το ίδιο ισχύει και για την αξία των υπηρεσιών για τις οποίες η ΜΜΕ υποχρεούται να αποδώσει τον ΦΠΑ στο πλαίσιο του **μηχανισμού αντιστροφής της επιβάρυνσης**.

Αναλυτικά, στον ετήσιο κύκλο εργασιών περιλαμβάνονται τα ακόλουθα ποσά, χωρίς ΦΠΑ:

1. **Η αξία των παραδόσεων αγαθών και των παροχών υπηρεσιών που φορολογούνται αν δεν πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του καθεστώτος ΜΜΕ**
Παράδειγμα: παροχή υπηρεσιών κομμωτικής, παραδόσεις ειδών ένδυσης που πωλούνται μέσω διαδικτύου κ.λπ.
2. **Η αξία των πράξεων που απαλλάσσονται με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε κατά το προηγούμενο στάδιο σύμφωνα με το άρθρο 98 παράγραφος 2 ή το άρθρο 105α της οδηγίας ΦΠΑ (αντίστοιχη διάταξη με το πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 26 του Κώδικα ΦΠΑ)**
Παράδειγμα: Παραδόσεις εμβολίων Covid-19.
3. **Η αξία των πράξεων που συνδέονται με απαλλασσόμενες εξαγωγές, διεθνείς μεταφορές και τις συναφείς παροχές υπηρεσιών από μεσάζοντες**
Παράδειγμα: παραδόσεις αγαθών που μεταφέρονται ή αποστέλλονται σε τρίτη χώρα.
4. **Η αξία των απαλλασσόμενων ενδοκοινοτικών παραδόσεων αγαθών**
Παράδειγμα: παραδόσεις αγαθών σε αγοραστές υποκείμενους στον φόρο που μεταφέρονται ή αποστέλλονται σε διαφορετικό κράτος μέλος από εκείνο της αναχώρησης των αγαθών.

5. Η αξία των πράξεων επί ακινήτων, των χρηματοοικονομικών πράξεων του άρθρου 135 παράγραφος 1 στοιχεία β) έως ζ) της οδηγίας ΦΠΑ (αντίστοιχα περ. ιθ - κδ της παρ. 1 του άρθρου 27 του Κώδικα ΦΠΑ), καθώς και των υπηρεσιών ασφάλισης και αντασφάλισης, εκτός αν οι πράξεις αυτές έχουν παρεπόμενο χαρακτήρα

Παράδειγμα: η χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων

Εξομοιώνεται με παράδοση αγαθών εξ επαχθούς αιτίας η μεταφορά από ΜΜΕ αγαθών που αποτελούν μέρος της περιουσίας της επιχείρησης με προορισμό **άλλο κράτος μέλος**. Η αξία των μεταφερόμενων αγαθών πρέπει να περιλαμβάνεται στον υπολογισμό του ετήσιου κύκλου εργασιών της ΜΜΕ στο κράτος μέλος αναχώρησης του αγαθού. Η αξία αυτή αντιστοιχεί στην τιμή αγοράς ή, αν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, στο κόστος των εν λόγω αγαθών.

15. Ε Ποιες πράξεις δεν περιλαμβάνονται στον κύκλο εργασιών;

- Α**
- **Μεταφορές αγαθών σε τρίτη χώρα:** όταν τα αγαθά εξάγονται χωρίς να υπάρχει παράδοση, όπως θα μπορούσε να συμβαίνει στην περίπτωση που μεταφέρονται απλώς σε απόθεμα που βρίσκεται σε τρίτη χώρα. Επομένως, τα ποσά των μεταφερόμενων αγαθών δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του κύκλου εργασιών στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Παράδειγμα: μια μικρή επιχείρηση της ΕΕ μεταφέρει μέρος του αποθέματος πρώτων υλών της που διατηρεί στην ΕΕ σε αποθήκη που βρίσκεται σε τρίτη χώρα.

- **Μεταβιβάσεις ενσώματων ή άυλων αγαθών επένδυσης μιας ΜΜΕ:** δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του ετήσιου κύκλου εργασιών.
Παράδειγμα: ενσώματο αγαθό επένδυσης μπορεί να είναι, ένας υπολογιστής ή ένα μηχάνημα που χρησιμοποιεί η ΜΜΕ για την άσκηση της οικονομικής της δραστηριότητας.

- **Απαλλασσόμενες παραδόσεις και παροχές υπηρεσιών για ορισμένες δραστηριότητες γενικού συμφέροντος.**
Παράδειγμα: απαλλασσόμενες παραδόσεις και παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από πανεπιστήμια ή νοσοκομεία δεν περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του ετήσιου κύκλου εργασιών.

16. Ε Το καθεστώς ΜΜΕ εφαρμόζεται σε όλες τις πράξεις που διενεργεί ο υποκείμενος και που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΦΠΑ;

A Όχι, από την εφαρμογή του καθεστώτος ΜΜΕ εξαιρούνται οι ακόλουθες πράξεις:

- παραδόσεις ακινήτων του άρθρου 8 του Κώδικα ΦΠΑ που πραγματοποιούνται ευκαιριακά
- παραδόσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων, τα οποία αποστέλλονται σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με την υποπερ. βα) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 33 του Κώδικα ΦΠΑ.

Επισημαίνεται ότι αν μια ΜΜΕ εφαρμόσει το καθεστώς ΜΜΕ, δεν μπορεί να εφαρμόσει την απαλλαγή μόνο σε ορισμένες μεμονωμένες πράξεις, ενώ για κάποιες άλλες να εφαρμόζει το κανονικό καθεστώς ΦΠΑ. Η απαλλαγή από τον ΦΠΑ ισχύει για όλες τις παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών (με την επιφύλαξη εκείνων που εξαιρούνται κατά τα ανωτέρω). Σημειώνεται, ωστόσο, ότι σε περίπτωση που μια επιχείρηση έχει ενταχθεί στο καθεστώς ΜΜΕ και ταυτόχρονα πραγματοποιεί παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών οι οποίες εμπίπτουν στις απαλλαγές του άρθρου 27 του Κώδικα ΦΠΑ (εκτός αυτών που λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του κύκλου εργασιών, βλ. ερώτηση 4.13, π.χ. χρηματοοικονομικές πράξεις), η απαλλαγή του άρθρου 27 του Κώδικα ΦΠΑ κατισχύει (π.χ. εκπαίδευση, ιατρικές υπηρεσίες).

Ωστόσο, η μικρή επιχείρηση που έχει ενταχθεί προαιρετικά στο καθεστώς εξακολουθεί να είναι υπόχρεη για την απόδοση ΦΠΑ όσον αφορά στις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις, τις εισαγωγές και τις πράξεις λήπτη που διενεργεί κατά τις διατάξεις του Κώδικα ΦΠΑ. Για τις πράξεις αυτές υποχρεούται να είναι εγγεγραμμένη στο μητρώο ΦΠΑ και να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης βάσει των κανόνων που ισχύουν στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιούνται οι εν λόγω πράξεις.

17. E Για την ένταξη στο καθεστώς ΜΜΕ, θα πρέπει να γίνεται αναγωγή του κύκλου εργασιών σε ετήσια βάση όταν είτε το τρέχον είτε το προηγούμενο ημερολογιακό έτος δεν αναφέρεται σε δωδεκάμηνη περίοδο;

A Όχι. Οι νέες διατάξεις δεν προβλέπουν την αναγωγή του κύκλου εργασιών σε ετήσια βάση όταν, είτε το προηγούμενο είτε το τρέχον έτος δεν αναφέρεται σε δωδεκάμηνη περίοδο.

18. E Πώς μπορούν τα κράτη μέλη απαλλαγής και το κράτος μέλος εγκατάστασης να παρακολουθούν την τήρηση των ορίων κύκλου εργασιών για την παραμονή της ΜΜΕ στο διασυνοριακό καθεστώς;

- A** Η ΜΜΕ που εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς πρέπει να υποβάλλει **τριμηνιαίες αναφορές** στο κράτος μέλος εγκατάστασής της για τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται σε όλα τα κράτη μέλη (ανεξάρτητα αν σε αυτά εφαρμόζει το καθεστώς ή όχι). Έτσι δίνεται η δυνατότητα στο κράτος μέλος εγκατάστασης να παρακολουθεί τον ετήσιο κύκλο εργασιών της μικρής επιχείρησης εντός της Ένωσης και επιτρέπει στο κράτος μέλος απαλλαγής να επαληθεύει ότι εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις απαλλαγής στο εσωτερικό του.

Οι περίοδοι υποβολής των τριμηνιαίων αναφορών και οι σχετικές προθεσμίες είναι οι εξής:

Ημερολογιακά τρίμηνα	Προθεσμία υποβολής της τριμηνιαίας αναφοράς
Α'	Εντός του Απριλίου
Β'	Εντός του Ιουλίου
Γ'	Εντός του Σεπτεμβρίου
Δ'	Εντός του Ιανουαρίου

5 Διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ για τις εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη επιχειρήσεις (άρθρο 44β του Κώδικα ΦΠΑ)

19. Ε Ποιες επιχειρήσεις αφορά το διασυνοριακό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ;

- Α** Το ειδικό καθεστώς του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ εφαρμόζεται από επιχειρήσεις που έχουν την **έδρα τους σε άλλο κράτος μέλος** και επιθυμούν να μην επιβαρύνουν με ΦΠΑ τις πωλήσεις αγαθών ή/και παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούν στο εσωτερικό της χώρας. Στο καθεστώς αυτό είναι δυνατόν να εμπίπτουν, μεταξύ άλλων, ελληνικά υποκαταστήματα κοινοτικών επιχειρήσεων, αλλά και επιχειρήσεις που έχουν λάβει ήδη ΑΦΜ/ΦΠΑ στην Ελλάδα είτε ορίζοντας φορολογικό αντιπρόσωπο με την ΠΟΛ.1281/1993, είτε απευθείας με την ΠΟΛ.1113/2013.

Για παράδειγμα, επιχείρηση με έδρα στη Γερμανία που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα μέσω υποκαταστήματος, στην περίπτωση που επιλέξει να εφαρμόσει την απαλλαγή στη χώρα μας, θα πρέπει να υποβάλει προηγούμενη κοινοποίηση στο κράτος μέλος εγκατάστασής της, δηλαδή στη Γερμανία, στην οποία η Ελλάδα θα δηλώνεται ως κράτος μέλος απαλλαγής. Με τον τρόπο αυτό, οι πράξεις που διενεργεί το υποκατάστημα στη χώρα μας θα απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ με βάση το άρθρο 44β του Κώδικα ΦΠΑ.

20. Ε Ποιες είναι οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ;

- Α**
- α) Η επιχείρηση θα πρέπει να έχει την έδρα της **σε άλλο κράτος μέλος και όχι στην Ελλάδα**.
 - β) **Ο ετήσιος κύκλος εργασιών εντός της Ένωσης** να μην υπερβαίνει το ποσό των **100.000 ευρώ** τόσο κατά το τρέχον ημερολογιακό έτος όσο και κατά το προηγούμενο, γεγονός που εξετάζεται από τη φορολογική αρχή του κράτους μέλους εγκατάστασης.
 - γ) **Ο κύκλος εργασιών στο εσωτερικό της χώρας** να μην υπερβαίνει το ποσό των **10.000 ευρώ** τόσο κατά το τρέχον ημερολογιακό έτος όσο και κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος.
 - δ) Η επιχείρηση θα πρέπει να έχει υποβάλει **προηγούμενη κοινοποίηση** στο κράτος μέλος εγκατάστασής της στην οποία η Ελλάδα να περιλαμβάνεται στα κράτη μέλη απαλλαγής.

21. **Ε** Από πότε μπορεί η ΜΜΕ να αρχίσει να εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ στην χώρα μας;
- Α** Από την ημερομηνία γνωστοποίησης, από το κράτος μέλος εγκατάστασης, του ατομικού αριθμού ταυτοποίησης με το επίθημα «-ΕΧ» στον υποκείμενο ή την επιβεβαίωση ότι μπορεί να χρησιμοποιεί τον ατομικό αριθμό ταυτοποίησης στη χώρα μας, κατά περίπτωση.
22. **Ε** Τι γίνεται σε περίπτωση που η ΜΜΕ έχει ήδη λάβει ΑΦΜ/ΦΠΑ στο εσωτερικό της χώρας πριν από την υπαγωγή της στο διασυνοριακό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων;
- Α** Η ΑΑΔΕ προβαίνει σε οίκοθεν ενέργειες προκειμένου η ΜΜΕ να μην μπορεί να χρησιμοποιεί τον ελληνικό ΑΦΜ/ΦΠΑ για πράξεις για τις οποίες πλέον εφαρμόζεται η απαλλαγή στο εσωτερικό της χώρας. Δεν αποκλείεται ωστόσο ο ΑΦΜ/ΦΠΑ που έχει χορηγήσει η χώρα μας στην ΜΜΕ να χρησιμοποιηθεί για την διενέργεια ενδοκοινοτικών αποκτήσεων, εισαγωγών και πράξεων λήπτη εν γένει για τις οποίες δεν εφαρμόζεται το ειδικό καθεστώς.
23. **Ε** Πότε παύει να εφαρμόζεται το διασυνοριακό καθεστώς του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ στην χώρα μας;
- Α** Η ΜΜΕ είναι δυνατόν να παύσει να χρησιμοποιεί το διασυνοριακό καθεστώς του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ στην χώρα μας είτε **προαιρετικά** είτε **υποχρεωτικά** λόγω μη πλήρωσης των σχετικών προϋποθέσεων.

Σε περίπτωση προαιρετικής παύσης του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ, η παύση τίθεται σε ισχύ **από την πρώτη ημέρα του επόμενου ημερολογιακού τριμήνου** από αυτό εντός του οποίου υπεβλήθη η αίτηση, ή, εάν αυτή υπεβλήθη τον τελευταίο μήνα του ημερολογιακού τριμήνου, **από την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα του επόμενου ημερολογιακού τριμήνου**.

Σε περίπτωση υποχρεωτικής παύσης:

- κατόπιν ενημέρωσης από το κράτος μέλος εγκατάστασης, η παύση τίθεται σε ισχύ **από την ημερομηνία που ορίζει το κράτος μέλος εγκατάστασης**.
- λόγω υπέρβασης του εθνικού ορίου κύκλου εργασιών, η παύση ισχύει **από την ημέρα κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συναλλαγή με την οποία συντελέστηκε η υπέρβαση και από τη συναλλαγή αυτή και μετά**. Ελλείψει πληροφοριών για την ακριβή ημέρα εντός της οποίας συντελέστηκε η υπέρβαση, η παύση ισχύει **από την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί το ημερολογιακό τρίμηνο εντός του οποίου έγινε η υπέρβαση**.

Δεν αποκλείεται επίσης και η αναδρομική παύση του καθεστώτος λόγω μη τήρησης των σχετικών προϋποθέσεων.

24. Ε Πότε μπορεί μια ΜΜΕ να ενταχθεί εκ νέου στο καθεστώς του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ;

- Α Σε περίπτωση προηγούμενης οικειοθελούς παύσης,** η ΜΜΕ μπορεί να υπαχθεί εκ νέου στο καθεστώς του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ οποτεδήποτε εντός του επόμενου ημερολογιακού έτους, με την επιφύλαξη τήρησης των σχετικών προϋποθέσεων.

Σε περίπτωση υποχρεωτικής παύσης, η ΜΜΕ δεν μπορεί να κάνει χρήση της απαλλαγής για διάστημα ενός ημερολογιακού έτους από εκείνο εντός του οποίου υπερέβη το εθνικό όριο των 10.000 ευρώ. Για παράδειγμα, σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου στις 15.10.2026, η εκ νέου ένταξη στο καθεστώς ΜΜΕ είναι εφικτή από 1.1.2028.

25. Ε Ποιες οι υποχρεώσεις συμμόρφωσης των ΜΜΕ που εφαρμόζουν το διασυννοριακό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων στη χώρα μας;

- Α** Οι μη εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της χώρας υποκείμενοι που εφαρμόζουν το άρθρο 44β του Κώδικα ΦΠΑ έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

ι) Μη εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της χώρας υποκείμενοι που διαθέτουν μόνιμη εγκατάσταση στο εσωτερικό της χώρας (υποκαταστήματα κοινοτικών επιχειρήσεων):

- Να υποβάλλουν τις δηλώσεις έναρξης/μεταβολών του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ εντασσόμενοι στο «Καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ».
- Να εκδίδουν φορολογικά στοιχεία, και εφόσον το επιθυμούν απλοποιημένα τιμολόγια σύμφωνα με την παρ. 10 των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ν.4308/2014), στα οποία αναγράφουν την ένδειξη «Χωρίς Φόρο Προστιθέμενης Αξίας – Απαλλαγή μικρών επιχειρήσεων» καθώς και τον ατομικό αριθμό ταυτοποίησης με το επίθημα «-ΕΧ» σε ευκρινές σημείο.
- Να υποβάλλουν Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Ενδοκοινοτικών Αποκτήσεων και Λήψεων Υπηρεσιών σύμφωνα με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ.
- Να υποβάλλουν Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Παροχών Υπηρεσιών, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ, για τις παροχές υπηρεσιών των οποίων ο τόπος φορολόγησης είναι σε άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 18, παρ. 2, περ. α' του Κώδικα ΦΠΑ και υπό την προϋπόθεση ότι ο υποκείμενος δεν εφαρμόζει την απαλλαγή μικρών επιχειρήσεων στο κράτος αυτό.

Αντίθετα, δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δηλώσεις ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κώδικα ΦΠΑ, με την επιφύλαξη της παρ. 8 του άρθρου αυτού.

ii) Μη εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της χώρας υποκείμενοι χωρίς μόνιμη εγκατάσταση στο εσωτερικό της χώρας:

- Να υποβάλλουν τις δηλώσεις έναρξης/μεταβολών του άρθρου 41 για να δηλώσουν την διενέργεια ενδοκοινοτικών αποκτήσεων προαιρετικά ή υποχρεωτικά.
- Να υποβάλλουν δηλώσεις ΦΠΑ σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 43 του Κώδικα ΦΠΑ, εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση.

Υπενθυμίζεται ότι, πέραν των ως άνω υποχρεώσεων, οι μη εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της χώρας υποκείμενοι που εφαρμόζουν το άρθρο 44β του Κώδικα ΦΠΑ υποβάλλουν επίσης στη χώρας τους τριμηνιαίες αναφορές, ενώ σε περίπτωση μη συμμόρφωσής τους με την υποχρέωση αυτή εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην κοινή απόφαση Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Διοικητή ΑΑΔΕ αναφορικά με την διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 44β του Κώδικα ΦΠΑ.

26. Ε Πότε θεωρείται ότι συντρέχει περίπτωση μη συμμόρφωσης;

- A** Ως περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του υποκείμενου λογίζονται:
- α) η μη υποβολή τριμηνιαίας αναφοράς,
 - β) η εκπρόθεσμη υποβολή δύο (2) ή περισσότερων συνεχόμενων τριμηνιαίων αναφορών,
 - γ) η εκπρόθεσμη υποβολή πέραν των τριάντα (30) ημερών μιας και μόνο τριμηνιαίας αναφοράς.

27. Ε Ποιες οι συνέπειες μη συμμόρφωσης με την υποχρέωση υποβολής τριμηνιαίων αναφορών για την ΜΜΕ;

- A** Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, η ΑΑΔΕ ενημερώνει την ΜΜΕ μέσω του κράτους μέλους εγκατάστασης ότι οφείλει να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 41 του Κώδικα ΦΠΑ, εντός της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης ΦΠΑ της τρέχουσας φορολογικής περιόδου, και συγκεκριμένα να:
- i. **Υποβάλλει δήλωση έναρξης/μεταβολής εργασιών** και να υπαχθεί σε καθεστώς υποβολής δηλώσεων ΦΠΑ, αναδρομικά, με ημερομηνία υπαγωγής την 1η ημέρα του ημερολογιακού τριμήνου για το οποίο δεν υπεβλήθη αναφορά ή την 1η ημέρα μετά την λήξη του τριμήνου για το οποίο υπεβλήθη η τελευταία εκπρόθεσμη αναφορά, κατά περίπτωση. Προκειμένου για επιχείρηση χωρίς μόνιμη εγκατάσταση στο εσωτερικό της χώρας, τηρείται η διαδικασία της υπουργικής απόφασης ΠΟΛ.1113/2013.

Στο πεδίο «Α.Φ.Μ./Φ.Π.Α. ΚΡΑΤΟΥΣ – ΜΕΛΟΥΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ» της Δήλωσης Απόδοσης ΑΦΜ του Παραρτήματος Ι της εν λόγω απόφασης, συμπληρώνεται αντί του ΑΦΜ/ΦΠΑ του κράτους μέλους εγκατάστασης που έχει αποδοθεί στον υποκείμενο, ο ατομικός αριθμός ταυτοποίησης με το επίθημα «-ΕΧ».

ii. **Υποβάλλει δηλώσεις ΦΠΑ**

Ωστόσο οι πράξεις που διενεργεί ο υποκείμενος, για τις οποίες ο τόπος φορολογίας βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας, εξακολουθούν να απαλλάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 44β του Κώδικα ΦΠΑ. Επιπλέον αναστέλλεται η επιβολή κυρώσεων, εφόσον η ΜΜΕ προβεί κατά τα ανωτέρω σε δήλωση έναρξης/μεταβολής και υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ.

Σε περίπτωση που ο υποκείμενος δεν συμμορφωθεί με τις επιταγές της Διοίκησης, παύει η αναστολή των κυρώσεων και επιβάλλονται πρόστιμα και τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής από την ημερομηνία που όφειλε να έχει εκπληρώσει τις σχετικές υποχρεώσεις σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Κώδικα ΦΠΑ και του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ).

Ο υποκείμενος θεωρείται ότι έχει συμμορφωθεί με τις επιταγές της ΑΑΔΕ όταν υποβάλλει εμπρόθεσμα την δήλωση ΦΠΑ της τρέχουσας περιόδου εντός της οποίας έλαβε γνώση περί των υποχρεώσεών του, μαζί με την δήλωση ΦΠΑ της προηγούμενης φορολογικής περιόδου για την οποία δεν συμμορφώθηκε με την υποχρέωση υποβολής τριμηνιαίας αναφοράς.

Εφόσον ο υποκείμενος έχει υποβάλλει όλες τις προηγούμενες τριμηνιαίες αναφορές και έχει συμμορφωθεί στη συνέχεια με τις χρονικές προθεσμίες για την υποβολή των επόμενων τριμηνιαίων αναφορών, παύουν να συντρέχουν οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και αίρονται οι ανωτέρω υποχρεώσεις, αρχής γενομένης από την 1η ημέρα μετά τη λήξη του δεύτερου κατά σειρά ημερολογιακού τριμήνου για το οποίο η αναφορά έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα.

Από αυτό το χρονικό σημείο και μετά, η ΑΑΔΕ μεριμνά για την αναστολή χρήσης του ΑΦΜ/ΦΠΑ που έλαβε ο υποκείμενος.

6 Διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ για τις εγκατεστημένες στο εσωτερικό της χώρας επιχειρήσεις (άρθρο 44γ του Κώδικα ΦΠΑ)

28. **Ε Ποιες επιχειρήσεις αφορά το διασυνοριακό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων του άρθρου 44γ του Κώδικα ΦΠΑ;**
- Α** Το ειδικό καθεστώς του άρθρου 44γ του Κώδικα ΦΠΑ εφαρμόζεται από επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα και επιθυμούν να μην επιβαρύνουν με ΦΠΑ τις πωλήσεις αγαθών ή/και παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούν σε άλλα κράτη μέλη.
29. **Ε Ποιες είναι οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 44γ του Κώδικα ΦΠΑ;**
- Α** Α) Η επιχείρηση θα πρέπει να έχει την **έδρα της στην Ελλάδα**.
- Β) Ο ετήσιος κύκλος εργασιών εντός της Ένωσης** να μην υπερβαίνει το ποσό των **100.000** ευρώ τόσο κατά το τρέχον ημερολογιακό έτος όσο και κατά το προηγούμενο.
- Γ) Ο κύκλος εργασιών στο εσωτερικό των κρατών μελών** στα οποία επιθυμεί να εφαρμόσει την απαλλαγή να μην υπερβαίνει το **εθνικό όριο** που έχουν θεσπίσει αυτά τόσο κατά το τρέχον όσο και κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Σε κάποια κράτη μέλη το όριο του εθνικού κύκλου εργασιών θα πρέπει να τηρείται και για κάθε προηγούμενο ημερολογιακό έτος.
- Δ) Η επιχείρηση θα πρέπει να έχει υποβάλει προηγούμενη κοινοποίηση στην ΑΑΔΕ.**
30. **Ε Ο ετήσιος κύκλος εργασιών εντός της Ένωσης περιλαμβάνει και τον κύκλο εργασιών στο εσωτερικό της χώρας;**
- Α** Ναι. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών εντός της Ένωσης είναι το άθροισμα των ετήσιων κύκλων εργασιών **και στα 27 κράτη μέλη**, ανεξάρτητα αν η ΜΜΕ εφαρμόζει την απαλλαγή σε όλα ή σε κάποια εξ' αυτών.
31. **Ε Τι συμβαίνει όταν ο ετήσιος κύκλος εργασιών εντός της Ένωσης υπερβαίνει το ποσό των 100.000 ευρώ;**
- Α** Σε περίπτωση υπέρβασης του ετήσιου ορίου κύκλου εργασιών εντός της Ένωσης, η μικρή επιχείρηση δεν μπορεί να εφαρμόσει τη διασυνοριακή απαλλαγή από τον ΦΠΑ σε κανένα άλλο κράτος μέλος εκτός από την Ελλάδα. Σε περίπτωση, που η

ΜΜΕ εφαρμόζει το ειδικό καθεστώς και στο εσωτερικό της χώρας (άρθρο 44α Κώδικα ΦΠΑ), η ΜΜΕ μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ, υπό την προϋπόθεση ότι ο ετήσιος κύκλος εργασιών της στο εσωτερικό της χώρας δεν υπερβαίνει το εθνικό ετήσιο όριο των 10.000 ευρώ.

32. Ε Ποιος είναι ο αντίκτυπος της υπέρβασης του ετήσιου ορίου του κύκλου εργασιών που έχει θεσπίσει ένα κράτος μέλος απαλλαγής;

- A** Σε περίπτωση υπέρβασης του εθνικού ορίου σε ένα κράτος μέλος, η ΜΜΕ δεν μπορεί να εφαρμόσει το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ σε αυτό, μπορεί όμως να συνεχίσει να το εφαρμόζει στα υπόλοιπα κράτη μέλη που δεν σημειώνεται υπέρβαση στα εθνικά ετήσια όριά τους, υπό την προϋπόθεση ότι ο ετήσιος κύκλος εργασιών εντός της Ένωσης δεν έχει υπερβεί το όριο των 100.000 ευρώ.

33. Ε Ποια είναι η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του διασυνοριακού καθεστώτος ΜΜΕ του άρθρου 44γ του Κώδικα ΦΠΑ και μπορεί αυτή να διαφέρει σε κάθε κράτος μέλος απαλλαγής;

- A** Η ΜΜΕ μπορεί να αρχίσει να εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ και να απαλλάσσει από το ΦΠΑ τις παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών σε συγκεκριμένο κράτος μέλος από την ημερομηνία κατά την οποία η ΑΑΔΕ την ενημερώσει ότι ο ατομικός αριθμός ταυτοποίησης με το επίθημα «-EX» μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο εν λόγω κράτος μέλος.

Ο ατομικός αριθμός ταυτοποίησης με το επίθημα «-EX» είναι ίδιος σε όλα τα κράτη μέλη που επιθυμεί η ΜΜΕ να εφαρμόσει το διασυνοριακό καθεστώς. Καθένα από τα οικεία κράτη μέλη πρέπει να επιβεβαιώσει ότι η μικρή επιχείρηση πληροί τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή του καθεστώτος στην περιοχή δικαιοδοσίας του και πρέπει να ενημερώσει σχετικά το κράτος μέλος εγκατάστασης, το οποίο στη συνέχεια ενημερώνει την ΜΜΕ. Συνεπώς η ημερομηνία έναρξης μπορεί να διαφέρει από το ένα κράτος μέλος στο άλλο.

34. Ε Ποιος χορηγεί και πότε στη ΜΜΕ τον ατομικό αριθμό ταυτοποίησης με το επίθημα «-EX»;

- A** Η ΑΑΔΕ χορηγεί στην ΜΜΕ που είναι εγκατεστημένη στο εσωτερικό της χώρας τον ατομικό αριθμό ταυτοποίησης με το επίθημα «-EX» έπειτα από γνωστοποίηση των φορολογικών αρχών του κράτους μέλους απαλλαγής ότι πληροί τις προϋποθέσεις ένταξης στο διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ. Αυτός ο αριθμός θα ισχύει σε όλα τα κράτη μέλη που επιλέγει η ΜΜΕ ως κράτη μέλη απαλλαγής και για τα οποία πληροί τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή του καθεστώτος. Κάθε κράτος μέλος ενημερώνει ξεχωριστά την ΑΑΔΕ αν η ΜΜΕ μπορεί να χρησιμοποιήσει τον ατομικό αριθμό ταυτοποίησης με το επίθημα «-EX» στο εσωτερικό του. Η ΑΑΔΕ ενημερώνει σχετικά την ΜΜΕ.

35. **Ε Πώς επηρεάζει η ύπαρξη τομεακών ορίων την προηγούμενη κοινοποίηση;**
Α Όταν ένα κράτος μέλος εφαρμόζει διαφορετικά όρια για διαφορετικούς επιχειρηματικούς τομείς, τότε η ΜΜΕ, που επιθυμεί να συμμετάσχει στο διασυνοριακό καθεστώς στο συγκεκριμένο κράτος, πρέπει να αναφέρει τον ετήσιο κύκλο εργασιών της που αντιστοιχεί σε κάθε τομέα χωριστά στις θέσεις της προηγούμενης κοινοποίησης.
36. **Ε Ποιο είναι το νόμισμα αναφοράς του κύκλου εργασιών που αναφέρεται στην προηγούμενη κοινοποίηση;**
Α Ο κύκλος εργασιών που προκύπτει από τις αξίες των πράξεων που πραγματοποιήθηκαν πρέπει να δηλώνεται στην προηγούμενη κοινοποίηση σε **ευρώ**. Αν οι παραδόσεις και οι παροχές έχουν πραγματοποιηθεί σε άλλα νομίσματα, η μετατροπή γίνεται σύμφωνα με τη συναλλαγματική ισοτιμία που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) την πρώτη μέρα του ημερολογιακού έτους ή, αν δεν υπήρξε δημοσίευση τη συγκεκριμένη μέρα, σύμφωνα με τις ισοτιμίες της επόμενης μέρας δημοσίευσης.
37. **Ε Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα εγγραφής της ΜΜΕ στο μητρώο;**
Α Η ΜΜΕ υποβάλλει την προηγούμενη κοινοποίηση μέσω της εφαρμογής «Ευρωπαϊκό Σύστημα Ειδικού Καθεστώτος ΦΠΑ για Μικρές Επιχειρήσεις» της ΑΑΔΕ. Η ΑΑΔΕ σε συνεργασία με τις φορολογικές αρχές των κρατών μελών απαλλαγής προβαίνουν σε ελέγχους για να προσδιοριστεί αν η ΜΜΕ μπορεί να έχει πρόσβαση στο διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ και να εφαρμόζει την απαλλαγή από τον ΦΠΑ. Η ΑΑΔΕ, ως φορολογική αρχή του κράτους μέλους εγκατάστασης, έχει προθεσμία 15 εργάσιμων ημερών για να διενεργήσει τους απαραίτητους ελέγχους και εφόσον η ΜΜΕ είναι επιλέξιμη για την εφαρμογή του διασυνοριακού καθεστώτος, διαβιβάζει το αίτημα στα κράτη μέλη απαλλαγής.

Τα κράτη μέλη απαλλαγής έχουν προθεσμία 15 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος από την ΑΑΔΕ να διενεργήσουν τους δικούς τους ελέγχους και εφόσον η ΜΜΕ πληροί ή δεν πληροί τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ να ενημερώσουν αναλόγως την ΑΑΔΕ προκειμένου αυτή με τη σειρά της να ενημερώσει την ΜΜΕ.

Η συνολική διαδικασία εγγραφής στο μητρώο δεν είναι δυνατόν να διαρκέσει πάνω από **35 εργάσιμες ημέρες** από την ημερομηνία λήψης της προηγούμενης κοινοποίησης από την ΑΑΔΕ, εκτός από ειδικές περιπτώσεις που ένα κράτος μέλος χρειάζεται περισσότερο χρόνο για να προβεί στους ελέγχους του (π.χ. για πρόληψη φοροδιαφυγής κ.λπ.).

38. **Ε** **Τι γίνεται σε περίπτωση που η ΑΑΔΕ δεν λάβει απάντηση από ένα κράτος μέλος απαλλαγής εντός 15 εργάσιμων ημερών;**
- Α** Σε αυτή την περίπτωση και εφόσον έχουν παρέλθει και οι 35 εργάσιμες ημέρες από την παραλαβή της προηγούμενης κοινοποίησης, η ΑΑΔΕ χορηγεί πρόσβαση στην εφαρμογή της απαλλαγής του διασυνοριακού καθεστώτος σε αυτό το κράτος μέλος.
39. **Ε** **Μπορεί μια ΜΜΕ να τροποποιήσει τις πληροφορίες που περιέχονται στην προηγούμενη κοινοποίηση που έχει υποβάλλει;**
- Α** Μετά την υποβολή της προηγούμενης κοινοποίησης και εφόσον η ΑΑΔΕ δεν έχει ακόμα χορηγήσει τον ατομικό αριθμό ταυτοποίησης με το επίθημα «-ΕΧ», τα στοιχεία αυτής δύνανται να τροποποιούνται ή και να συμπληρώνονται από τον υποκείμενο με σκοπό τη διόρθωση σημαντικών λαθών ή παραλείψεων, με εξαίρεση την προσθήκη κράτους μέλους απαλλαγής το οποίο είχε αρχικά παραληφθεί, υποβάλλοντας νέα προηγούμενη κοινοποίηση η οποία αντικαθιστά την αρχική. Στην περίπτωση αυτή ως ημερομηνία υποβολής της προηγούμενης κοινοποίησης λογίζεται η ημερομηνία υποβολής της νέας προηγούμενης κοινοποίησης.
- Σε περίπτωση υποβολής νέας προηγούμενης κοινοποίησης με σκοπό την προσθήκη κράτους μέλους απαλλαγής το οποίο δεν είχε περιληφθεί στην αρχική προηγούμενη κοινοποίηση που υπέβαλε ο υποκείμενος και τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση τυχόν άλλων στοιχείων που δεν θεωρούνται ουσιώδη, αυτή τηρείται σε αναμονή από την ΑΑΔΕ χωρίς να καθίσταται προσβάσιμη στα άλλα κράτη μέλη μέχρι την ολοκλήρωση της επεξεργασίας της προηγούμενης κοινοποίησης από όλα τα κράτη μέλη απαλλαγής και τη χορήγηση στον υποκείμενο του ατομικού αριθμού ταυτοποίησης με το επίθημα «-ΕΧ». Από εκείνο το χρονικό σημείο και μετά, η επικαιροποίηση της προηγούμενης κοινοποίησης καθίσταται προσβάσιμη στα άλλα κράτη μέλη.
40. **Ε** **Τι είναι ακριβώς η επικαιροποίηση της προηγούμενης κοινοποίησης;**
- Α** Πρόκειται στην ουσία για τροποποίηση/συμπλήρωση της προηγούμενης κοινοποίησης που έχει υποβάλλει η ΜΜΕ, μετά την ολοκλήρωση της επεξεργασίας της προηγούμενης κοινοποίησης από όλα τα κράτη μέλη απαλλαγής και τη χορήγηση στον υποκείμενο του ατομικού αριθμού ταυτοποίησης με το επίθημα «-ΕΧ», προκειμένου να επέλθουν οι ακόλουθες μεταβολές:
- α) αλλαγές στα πληροφοριακά στοιχεία της ΜΜΕ.
- Ενδεικτικά, ονοματεπώνυμο/επωνυμία του υποκειμένου, δραστηριότητα/ες, νομική μορφή, διεύθυνση έδρας, στοιχεία επικοινωνίας και ιστότοπος/οι, στοιχεία εγγραφής σε κάποιο από τα ειδικά καθεστώτα των άρθρων 56-58 του Κώδικα ΦΠΑ, τυχόν ΑΦΜ/ΦΠΑ σε άλλα κράτη μέλη.

- β) προσθήκη/διαγραφή κράτους/ών μέλους/ών απαλλαγής,
- γ) διόρθωση λαθών κατά την υποβολή της προηγούμενης κοινοποίησης βάσει της οποίας χορηγήθηκε στον υποκείμενο ο ατομικός αριθμός ταυτοποίησης με το επίθημα «-ΕΧ».
- δ) παύση εφαρμογής του ειδικού καθεστώτος σε όλα τα κράτη μέλη.

- 41. Ε Μπορεί μια ΜΜΕ να προσθέσει κράτη μέλη απαλλαγής μετά την αρχική χορήγηση ατομικού αριθμού ταυτοποίησης με το επίθημα «-ΕΧ»;**
- Α** Ναι, εφόσον έχει υποβάλλει προηγουμένως επικαιροποίηση της προηγούμενης κοινοποίησης με την οποία προστίθενται ως κράτη μέλη απαλλαγής τα επιπλέον κράτη στα οποία επιθυμεί να εφαρμόσει το καθεστώς. Στην περίπτωση αυτή τηρείται η ίδια διαδικασία με την υποβολή της προηγούμενης κοινοποίησης με την απαλλαγή στα επιπλέον κράτη μέλη να εφαρμόζεται από την ημερομηνία κατά την οποία η ΑΑΔΕ χορηγεί τη σχετική βεβαίωση στην ΜΜΕ.
- 42. Ε Τι γίνεται σε περίπτωση που, βάσει νέων πληροφοριών της επικαιροποίησης προηγούμενης κοινοποίησης, προκύψει ότι η μικρή επιχείρηση δεν πληρούσε ποτέ τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ;**
- Α** Σε αυτή την περίπτωση η μικρή επιχείρηση θα εξαιρεθεί υποχρεωτικά από το καθεστώς ΜΜΕ με αναδρομική ισχύ. Συνεπώς, αφού η μικρή επιχείρηση δεν έπρεπε να έχει πρόσβαση στο διασυνοριακό καθεστώς από την ημερομηνία αρχικής προηγούμενης κοινοποίησης, όφειλε από τότε να εφαρμόζει το κανονικό καθεστώς ΦΠΑ. Εφόσον, λοιπόν, δεν επιβάρυνε με ΦΠΑ τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών βάσει του διασυνοριακού καθεστώτος ΜΜΕ, θα πρέπει να επικοινωνήσει με τα κράτη μέλη στην χωρική αρμοδιότητα των οποίων ενέπιπταν οι πράξεις που διενήργησε προκειμένου να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται για τον ΦΠΑ.
- 43. Ε Ποιες οι υποχρεώσεις συμμόρφωσης της ΜΜΕ που εφαρμόζει το άρθρο 44γ του Κώδικα ΦΠΑ;**
- Α** Πέραν των λοιπών υποχρεώσεων που προβλέπονται για την ΜΜΕ από τις διατάξεις των άρθρων 41 και 43, ανάλογα με το καθεστώς ΦΠΑ που εφαρμόζει για τις συναλλαγές στο εσωτερικό της χώρας, η ΜΜΕ που εφαρμόζει το άρθρο 44γ του Κώδικα ΦΠΑ θα πρέπει να συμμορφώνεται με την υποβολή στην ΑΑΔΕ **τριμηνιαίων αναφορών** της παρ. 3 του άρθρου 44γ του Κώδικα ΦΠΑ, για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο. Στις αναφορές αυτές περιλαμβάνεται ο κύκλος εργασιών της ΜΜΕ σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένης και της Ελλάδας.

44. Ε Ποια η προθεσμία υποβολής των τριμηνιαίων αναφορών;

- A** Οι τριμηνιαίες αναφορές υποβάλλονται στην ΑΑΔΕ μέχρι την τελευταία ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη του ημερολογιακού τριμήνου. Επισημαίνεται, ότι στην περίπτωση που η τελευταία αυτή ημέρα του μήνα είναι Σάββατο, Κυριακή ή επίσημη αργία, τότε η εκπνοή της προθεσμίας δεν μετατίθεται στην επόμενη εργάσιμη ημέρα.

Ημερολογιακό Τρίμηνο		Περίοδος υποβολής
A'	Ιανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος	Απρίλιος
B'	Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος	Ιούλιος
Γ'	Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος	Οκτώβριος
Δ'	Οκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος	Ιανουάριος

45. Ε Ποιες είναι οι συνέπειες της μη συμμόρφωσης της ΜΜΕ με την υποβολή τριμηνιαίων αναφορών;

- A** Οι τριμηνιαίες αναφορές αποτελούν δηλώσεις πληροφοριακού χαρακτήρα και ως εκ τούτου, η μη υποβολή τους ή η εκπρόθεσμη υποβολή τους επιφέρει όλα τα πρόστιμα που προβλέπονται από τον ΚΦΔ για τις δηλώσεις πληροφοριακού χαρακτήρα. Επιπλέον, η μη συμμόρφωση με την υποχρέωση υποβολής των τριμηνιαίων αναφορών είναι δυνατόν να επιφέρει συνέπειες που επιβάλλονται στην ΜΜΕ από κάθε κράτος μέλος απαλλαγής.

46. Ε Ποιες είναι οι συνέπειες της υπέρβασης του ορίου του ετήσιου κύκλου εργασιών εντός της Ένωσης;

- A** Όταν ο κύκλος εργασιών εντός της Ένωσης της ΜΜΕ υπερβεί το ετήσιο όριο των 100.000 ευρώ, η ΜΜΕ εξαιρείται αυτομάτως από την εφαρμογή του διασυννοριακού καθεστώτος ΜΜΕ από την πράξη με την οποία ο ετήσιος κύκλος εργασιών υπερέβη το ποσό αυτό.

Από την στιγμή της υπέρβασης, η ΜΜΕ έχει προθεσμία 15 εργάσιμων ημερών για να ενημερώσει την ΑΑΔΕ υποβάλλοντας **Δήλωση Υπέρβασης Ενωσιακού Ορίου – Τελική Τριμηνιαία Αναφορά** που περιλαμβάνει τη συνολική αξία των παραδόσεων αγαθών και των παροχών υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, από την έναρξη του τρέχοντος ημερολογιακού τριμήνου εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η υπέρβαση έως και την ημέρα κατά την οποία σημειώθηκε η υπέρβαση του ορίου

του ετήσιου κύκλου εργασιών εντός της Ένωσης καθώς και την ημερομηνία υπέρβασης του ενωσιακού ορίου κύκλου εργασιών.

47. Ε Σε ποιες περιπτώσεις έχουμε οικειοθελή παύση εφαρμογής του διασυνοριακού καθεστώτος ΜΜΕ και από πότε ισχύει αυτή;

Α Οικειοθελή παύση έχουμε όταν:

- i. Η ΜΜΕ διακόψει την επιχειρηματική της δραστηριότητα ή μεταφέρει την έδρα της εκτός Ελλάδος.
- ii. Η ΜΜΕ αποφασίσει να παύσει να εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ ακόμα και αν συνεχίσει να εφαρμόζει το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ μόνο στο κράτος μέλος εγκατάστασης.
- iii. Η ΜΜΕ αποφασίσει να σταματήσει να εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ σε ορισμένα κράτη μέλη.

Με την επιφύλαξη της διακοπής της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μεταφοράς της έδρας, για την παύση χρήσης του καθεστώτος απαιτείται η **υποβολή επικαιροποίησης προηγούμενης κοινοποίησης**.

Η παύση τίθεται σε ισχύ από την πρώτη μέρα του επόμενου ημερολογιακού τριμήνου μετά τη λήψη της επικαιροποίησης της προηγούμενης κοινοποίησης και σε κάθε περίπτωση ταυτόχρονα με την ημερομηνία διακοπής των δραστηριοτήτων του υποκειμένου ή την μεταφορά της εγκατάστασής του σε άλλο κράτος μέλος. Στην περίπτωση που η υποβολή της επικαιροποίησης της προηγούμενης κοινοποίησης πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα ενός ημερολογιακού τριμήνου η παύση αρχίζει να ισχύει από την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα του επόμενου ημερολογιακού τριμήνου.

48. Ε Πότε μια ΜΜΕ παύει υποχρεωτικά να εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ;

Α Μια ΜΜΕ είναι δυνατόν **να υποχρεωθεί να παύσει** το καθεστώς σε ένα ή περισσότερα από τα κράτη μέλη απαλλαγής, όταν:

- συντελείται υπέρβαση του εθνικού ορίου απαλλαγής σε κάποιο/α κράτος/η μέλος/η
- τροποποιείται το νομοθετικό πλαίσιο σε κάποιο/α κράτος/η μέλος/η απαλλαγής με αποτέλεσμα να μην πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις εφαρμογής του
- η ΜΜΕ υποβάλει επικαιροποίηση της προηγούμενης κοινοποίησης με την οποία δηλώνει τη μεταβολή των δραστηριοτήτων της με αποτέλεσμα να

μην εφαρμόζεται η απαλλαγή είτε εν γένει σε κάποιο/α κράτος/η μέλος/η απαλλαγής είτε βάσει κάποιου τομεακού ορίου απαλλαγής σε αυτό/ά.

Επιπλέον, είναι δυνατόν μια ΜΜΕ **να εξαιρεθεί εν γένει** από την εφαρμογή του διασυνοριακού καθεστώτος ΜΜΕ, με αποτέλεσμα να απενεργοποιηθεί ο ατομικός αριθμός ταυτοποίησης με το επίθημα «-ΕΧ», στις κάτωθι περιπτώσεις:

- η ΑΑΔΕ τεκμαίρει ότι ο υποκείμενος έχει παύσει τη δραστηριότητά του ή έχει μεταφέρει την έδρα του,
- συντελείται υπέρβαση του ετήσιου ορίου των 100.000 ευρώ εντός της Ένωσης είτε βάσει της τελικής αναφοράς που υποβάλει η ΜΜΕ, είτε βάσει επικαιροποίησης προηγούμενης κοινοποίησης είτε βάσει στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η ΑΑΔΕ,
- όλα τα κράτη μέλη απαλλαγής ενημερώνουν την ΑΑΔΕ ότι ο υποκείμενος δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή της απαλλαγής στο εσωτερικό τους.

49. Ε Από πότε η ΜΜΕ παύει να εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ σε ένα κράτος μέλος λόγω υπέρβασης του εθνικού ορίου ετήσιου κύκλου εργασιών;

Α Σε περίπτωση που ο κύκλος εργασιών της ΜΜΕ σε κάποιο κράτος μέλος απαλλαγής υπερβεί το εθνικό όριο που έχει θέσει αυτό, το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ παύει να εφαρμόζεται στο κράτος αυτό από την ημερομηνία που ορίζει η αιτιολογημένη απόφαση εξαίρεσης του κράτους μέλους απαλλαγής και η οποία εμπεριέχεται σε κοινό ηλεκτρονικό μήνυμα. Συνιστάται οι ΜΜΕ να παρακολουθούν τις διασυνοριακές πωλήσεις τους ώστε να γνωρίζουν πότε υπερβαίνουν τα αντίστοιχα εθνικά όρια και να προβαίνουν στις απαιτούμενες ενέργειες.

7 Εγχώριο Καθεστώς ΜΜΕ (άρθρο 44α Κώδικα ΦΠΑ)

50. Ε Ποιες οι βασικές διαφορές του νέου εγχώριου καθεστώτος ΜΜΕ σε σχέση με το προϊσχύον καθεστώς ΜΜΕ;

Α Οι βασικές διαφορές του νέου εγχώριου καθεστώτος ΜΜΕ σε σχέση με το προϊσχύον συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- α) Η ΜΜΕ μπορεί να μεταταχθεί από το κανονικό καθεστώς στο ειδικό καθεστώς ΜΜΕ του άρθρου 44α του Κώδικα ΦΠΑ οποτεδήποτε εντός του φορολογικού έτους και όχι αποκλειστικά από την αρχή του φορολογικού έτους όπως ίσχυε μέχρι και την 31η.12.2024.
- β) Η ΜΜΕ μπορεί να μεταταχθεί από το ειδικό καθεστώς ΜΜΕ στο κανονικό καθεστώς οποτεδήποτε εντός του φορολογικού έτους και όχι από την αρχή του φορολογικού έτους όπως ίσχυε μέχρι και την 31η.12.2024.
- γ) Σε περίπτωση που μια ΜΜΕ άσκησε τη δραστηριότητά της για χρονικό διάστημα μικρότερο του έτους, δεν γίνεται πλέον αναγωγή της αξίας των παραδόσεων αγαθών ή των παροχών υπηρεσιών που πραγματοποίησε κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα, σε ετήσια βάση, προκειμένου να μεταταχθεί στο ειδικό καθεστώς.
- δ) Για την ένταξη στο ειδικό καθεστώς του άρθρου 44α του Κώδικα ΦΠΑ λαμβάνεται πλέον υπόψη μόνο ο κύκλος εργασιών στο εσωτερικό της χώρας και όχι ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε η επιχείρηση εκτός του εσωτερικού της χώρας.
- ε) Για τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών λαμβάνονται υπόψη η αξία, χωρίς ΦΠΑ, των πράξεων της παρ. 2 του άρθρου 44 του Κώδικα ΦΠΑ και όχι όλων των πράξεων του υποκειμένου με εξαίρεση τις μεταβιβάσεις ενσώματων ή άυλων αγαθών επένδυσης, καθώς και τις απαλλασσόμενες πράξεις χωρίς δικαίωμα έκπτωσης, όπως είχε διευκρινιστεί με την εγκύκλιο Ε.2012/2019.

51. Ε Ποιες είναι οι προϋποθέσεις εφαρμογής του «εγχώριου» καθεστώτος ΜΜΕ;

Α Το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ ισχύει **μόνο στο κράτος μέλος εγκατάστασης**, δηλαδή στο κράτος μέλος στο οποίο η μικρή επιχείρηση έχει την έδρα της οικονομικής της δραστηριότητας. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή του εγχώριου καθεστώτος ΜΜΕ στην χώρα μας είναι ο ετήσιος κύκλος εργασιών της μικρής επιχείρησης στο εσωτερικό της χώρας να μην υπερβαίνει το εθνικό ετήσιο

όριο των **10.000 ευρώ** τόσο κατά το τρέχον ημερολογιακό έτος όσο και κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος.

- 52. Ε Πότε μπορεί μια επιχείρηση να ενταχθεί στο εγχώριο καθεστώς μικρών επιχειρήσεων;**
- Α** Η ένταξη στο εγχώριο ειδικό καθεστώς μπορεί να γίνει είτε κατά την έναρξη των εργασιών της επιχείρησης, επιλέγοντας στη δήλωση έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας ως καθεστώς ΦΠΑ το ειδικό αυτό καθεστώς, είτε οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια λειτουργίας της επιχείρησης συμφωνά με τα οριζόμενα στην κοινή απόφαση Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Διοικητή ΑΑΔΕ περί της διαδικασίας του άρθρου 44α του Κώδικα ΦΠΑ.
- 53. Ε Ποιες διοικητικές απλουστεύσεις συνεπάγεται η εφαρμογή του «εγχώριου» καθεστώτος ΜΜΕ;**
- Α** Οι ΜΜΕ που εφαρμόζουν το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ δεν επιβαρύνουν με ΦΠΑ τις παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούν στο εσωτερικό της χώρας και **δεν έχουν υποχρέωση υποβολής δηλώσεων ΦΠΑ** για κάθε φορολογική περίοδο (μήνας ή τρίμηνο). Επιπλέον, τους δίνεται η δυνατότητα, εφόσον το επιθυμούν, να εκδίδουν **απλοποιημένα τιμολόγια**, σύμφωνα με παρ. 1 του άρθρου 10 των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ν. 4308/2014, Α' 251).
- 54. Ε Ποιες υποχρεώσεις ως προς τον ΦΠΑ έχουν οι ΜΜΕ που εφαρμόζουν το εγχώριο καθεστώς;**
- Α** Οι εγκατεστημένες στο εσωτερικό της χώρας ΜΜΕ που εφαρμόζουν το άρθρο 44α του Κώδικα ΦΠΑ έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:
- Να υποβάλλουν τις δηλώσεις έναρξης/μεταβολών του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ εντασσόμενοι στο «Καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων του άρθρου 44α του Κώδικα ΦΠΑ».
 - Να εκδίδουν φορολογικά στοιχεία, και εφόσον το επιθυμούν απλοποιημένα τιμολόγια σύμφωνα με την παρ. 10 των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων, στα οποία αναγράφουν την ένδειξη «Χωρίς Φόρο Προστιθέμενης Αξίας – Απαλλαγή μικρών επιχειρήσεων».
 - Να υποβάλλουν Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Ενδοκοινοτικών Αποκτήσεων και Λήψεων Υπηρεσιών σύμφωνα με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ, εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση.

- Να υποβάλλουν Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Παροχών Υπηρεσιών, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ, για τις παροχές υπηρεσιών των οποίων ο τόπος φορολόγησης είναι σε άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 18, παρ. 2, περ. α' του Κώδικα ΦΠΑ και υπό την προϋπόθεση ότι η ΜΜΕ δεν εφαρμόζει την απαλλαγή του άρθρου 44γ στο κράτος αυτό.
- Να υποβάλλουν (έκτακτη) δήλωση ΦΠΑ, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 43 του Κώδικα ΦΠΑ, μόνο για τις φορολογικές περιόδους κατά τις οποίες πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών ή λήψεις αγαθών ή υπηρεσιών για τις οποίες είναι υπόχρεοι για την καταβολή του φόρου.

55. Ε Πότε παύει να εφαρμόζεται το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ;

- A** Το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ παύει να εφαρμόζεται είτε **υποχρεωτικά**, λόγω μη τήρησης των σχετικών με αυτό προϋποθέσεων, είτε **προαιρετικά**, επειδή η επιχείρηση δεν επιθυμεί πλέον την εφαρμογή της απαλλαγής στο εσωτερικό της χώρας.

56. Ε Πότε παύει υποχρεωτικά να εφαρμόζεται το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ;

- A** Η ΜΜΕ παύει **υποχρεωτικά** να εφαρμόζει το ειδικό καθεστώς ΜΜΕ στο εσωτερικό της χώρας όταν ο ετήσιος κύκλος εργασιών στο εσωτερικό της χώρας υπερβεί κάποια στιγμή μέσα στο φορολογικό έτος το όριο των 10.000 ευρώ. Η παύση τίθεται σε ισχύ από την συναλλαγή με την οποία συντελείται η υπέρβαση του ορίου και για το σύνολο της αξίας της συναλλαγής αυτής. Επομένως, το φορολογικό στοιχείο με το οποίο συντελείται η υπέρβαση θα επιβαρυνθεί με ΦΠΑ με βάση το κανονικό καθεστώς ΦΠΑ.

57. Ε Πώς γίνεται η υποχρεωτική μετάταξη από το απαλλασσόμενο καθεστώς ΜΜΕ στο κανονικό καθεστώς;

- A** Σε περίπτωση υποχρεωτικής μετάταξης στο κανονικό καθεστώς, η ΜΜΕ θα πρέπει να υποβάλλει δήλωση μεταβολών στο φορολογικό μητρώο εντός 30 ημερών από την πραγματοποίηση της συναλλαγής με την οποία συντελέστηκε η υπέρβαση του ορίου των 10.000 ευρώ.

58. Ε Πότε η ΜΜΕ μπορεί να μεταταχθεί προαιρετικά στο κανονικό καθεστώς;

- A** Η ΜΜΕ μπορεί να μεταταχθεί **προαιρετικά** στο κανονικό καθεστώς οποτεδήποτε μέσα στο φορολογικό έτος υποβάλλοντας δήλωση μεταβολών στο φορολογικό μητρώο εντός 30 ημερών από την ημερομηνία από την οποία εφάρμοσε για πρώτη φορά το κανονικό καθεστώς.

59. **Ε** **Πότε μπορεί μια ΜΜΕ που μετατάχθηκε στο κανονικό καθεστώς από το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ να υπαχθεί εκ νέου σε αυτό το ειδικό καθεστώς;**
- Α** Σε περίπτωση **προαιρετικής** μετάταξης στο κανονικό καθεστώς, επιτρέπεται η επανένταξη στο καθεστώς του άρθρου 44α του Κώδικα ΦΠΑ (εγχώριο καθεστώς) οποτεδήποτε εντός του επόμενου φορολογικού έτους, με την επιφύλαξη τήρησης των σχετικών με αυτό προϋποθέσεων.

π.χ. Επιχείρηση η οποία είχε ενταχθεί στο καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων, μετατάχθηκε από 1.9.2025 προαιρετικά στο κανονικό καθεστώς. Η εν λόγω επιχείρηση μπορεί να εξετάσει την επανένταξή της στο καθεστώς του άρθρου 44α του Κώδικα ΦΠΑ από 1.1.2026 και εφεξής εφόσον πληρούνται και οι σχετικές προϋποθέσεις.

Σε περίπτωση **υποχρεωτικής** μετάταξης στο κανονικό καθεστώς, η επανένταξη στο ειδικό καθεστώς είναι εφικτή από το πρώτο φορολογικό έτος για το οποίο πληρούνται τα όρια του ετήσιου κύκλου εργασιών στο εσωτερικό της χώρας για το τρέχον και το προηγούμενο φορολογικό έτος.

π.χ. Επιχείρηση η οποία είχε ενταχθεί στο καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων, μετατάχθηκε υποχρεωτικά από 1.9.2025 στο κανονικό καθεστώς, λόγω υπέρβασης του ορίου των 10.000 ευρώ. Εφόσον ο κύκλος εργασιών για όλο το 2026 στο εσωτερικό της χώρας υπολείπεται των 10.000 ευρώ, η επιχείρηση μπορεί να ενταχθεί εκ νέου στο ειδικό καθεστώς από 1.1.2027.

60. **Ε** **Ποιες άλλες υποχρεώσεις έχει η ΜΜΕ που μετατάσσεται προαιρετικά ή υποχρεωτικά στο κανονικό καθεστώς από το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ;**
- Α** Σε κάθε περίπτωση μετάταξης οι υποκείμενοι υποχρεούνται να απογράφουν, ανά ισχύοντα συντελεστή φόρου, τα αποθέματα των εμπορεύσιμων αγαθών τους τα οποία υπάρχουν κατά την τελευταία μέρα πριν την μετάταξη και να τα αποτιμούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Επίσης, απογράφονται υποχρεωτικά τα αγαθά επένδυσης για τα οποία δεν έχει παρέλθει ο χρόνος διακανονισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38 του Κώδικα ΦΠΑ.

Για τα απογραφόμενα, κατά τα ανωτέρω, αγαθά υποβάλλεται, **μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του δεύτερου μήνα από το μήνα εντός του οποίου έγινε η μετάταξη, δήλωση αποθεμάτων μετάταξης (έντυπο 012-ΦΠΑ)** που περιλαμβάνει την αξία τους κατά συντελεστή ΦΠΑ και το φόρο που αναλογεί.

Ειδικά για την μετάταξη από το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ στο κανονικό καθεστώς, υπάρχει **δικαίωμα έκπτωσης του φόρου** που αναλογεί στα απογραφόμενα, κατά τα ανωτέρω, αγαθά. Ο φόρος αυτός εκπίπτει με την προβλεπόμενη από το άρθρο 43 δήλωση ΦΠΑ που αντιστοιχεί στη φορολογική περίοδο κατά την οποία

πραγματοποιήθηκε η μετάταξη και καταχωρείται στον κωδικό 402 της δήλωσης ΦΠΑ.

Στην περίπτωση αυτή, η υποβολή της δήλωσης αποθεμάτων μετάταξης δεν είναι υποχρεωτική καθώς είναι δυνατόν να μην υποβάλλεται όταν δεν υπάρχουν στοιχεία προς καταχώρηση ή ο υποκείμενος δεν επιθυμεί να εκπέσει το φόρο των εισροών που δικαιούται.

61. Ε Σε ποιες άλλες περιπτώσεις υποβάλλεται η δήλωση αποθεμάτων μετάταξης;

A Η δήλωση αποθεμάτων μετάταξης υποβάλλεται και σε περίπτωση μετάταξης από το κανονικό καθεστώς στο εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ.

Στην περίπτωση αυτή, υπάρχει **υποχρέωση απόδοσης του ΦΠΑ** που έχει εκπεστεί για τα αποθέματα και υποχρέωση διακανονισμού και απόδοσης του φόρου που οφείλεται για τα αγαθά επένδυσης. Για την απόδοση του φόρου αυτού υποβάλλεται **έκτακτη δήλωση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα** από την υποβολή της δήλωσης αποθεμάτων μετάταξης.

Αντίθετα, δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής μηδενικής έκτακτης δήλωσης.

Σημειώνεται ότι τυχόν χρεωστικό ποσό της έκτακτης δήλωσης δεν δύναται να συμψηφιστεί με πιστωτικό υπόλοιπο της τελευταίας φορολογικής περιόδου του κανονικού καθεστώτος, του οποίου την επιστροφή δύναται να αιτηθεί ο υποκείμενος.

π.χ. Επιχείρηση ενταγμένη στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ επιθυμεί να μεταταχθεί από 30 Ιουνίου 2026 στο καθεστώς του άρθρου 44α του Κώδικα ΦΠΑ. Θα πρέπει να υποβάλει δήλωση αποθεμάτων μετάταξης μέχρι 31 Αυγούστου 2026. Η επιχείρηση υπέβαλε τη δήλωση αποθεμάτων στις 20.7.2026. Θα πρέπει να υποβάλει την έκτακτη δήλωση για την απόδοση του φόρου μέχρι 31 Αυγούστου 2026.

62. Ε Σε περιπτώσεις μετάταξης από το ένα καθεστώς στο άλλο μέσα στο ίδιο φορολογικό έτος, υπάρχει υποχρέωση προσδιορισμού του δικαιώματος έκπτωσης του ΦΠΑ των κοινών δαπανών (pro rata);

A Όχι. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση μετάταξης από το κανονικό καθεστώς στο εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ εντός του ίδιου φορολογικού έτους, το δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που τυχόν εξέπεσε η επιχείρηση και επιβάρυνε **τα γενικά έξοδα** αυτής κατά την παραμονή της στο κανονικό καθεστώς δεν θίγεται και η ΜΜΕ δεν έχει, από την στιγμή της μετάταξής της και μετά, δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ των γενικών εξόδων χωρίς να εξετάζεται αν μέρος αυτών έγιναν για το διάστημα που ήταν στο κανονικό καθεστώς.

Αντίστοιχα, σε περίπτωση μετάταξης από το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ στο κανονικό καθεστώς εντός του ίδιου φορολογικού έτους, το δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που επιβάρυνε **τα γενικά έξοδα** της ΜΜΕ κατά την περίοδο παραμονής της στο ειδικό καθεστώς δεν ανακτάται.

63. Ε Πώς αντιμετωπίζονται οι αποκτήσεις αγαθών και οι λήψεις υπηρεσιών μιας ΜΜΕ που πωλούνται/παρέχονται από μη εγκατεστημένες στο εσωτερικό της χώρας επιχειρήσεις;

Α Διακρίνουμε τις εξής περιπτώσεις:

- **Ως προς τις αποκτήσεις αγαθών:**

- ο Όταν τα αγαθά **εισάγονται από τρίτη χώρα** (εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης) εφαρμόζονται οι διατάξεις για τις εισαγωγές και, εφόσον οφείλεται ΦΠΑ, η ΜΜΕ είναι υπόχρεη για την απόδοση αυτού.
- ο Όταν τα αγαθά αποστέλλονται ή μεταφέρονται στην ΜΜΕ από τον πωλητή ή τον αποκτώντα ή από πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους, στο εσωτερικό της χώρας **από άλλο κράτος μέλος**, από το οποίο αναχώρησε η αποστολή ή η μεταφορά του αγαθού, και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό της απόκτησης αυτής ως **ενδοκοινοτικής απόκτησης**, σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 14 του Κώδικα ΦΠΑ, η ΜΜΕ καθίσταται υπόχρεη για την απόδοση του φόρου και θα πρέπει να υποβάλει (έκτακτη) δήλωση ΦΠΑ σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 43 του Κώδικα ΦΠΑ καθώς επίσης και ανακεφαλαιωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών αποκτήσεων (Φ5) και INTRASTAT αν έχει υπερβεί τα στατιστικά κατώφλια που ισχύουν κάθε φορά.

- **Ως προς τις λήψεις αγαθών και υπηρεσιών (πράξεις λήπτη):**

- ο Σε κάθε περίπτωση **λήψης υπηρεσιών** για τις οποίες ο τόπος φορολόγησης είναι το εσωτερικό της χώρας βάσει του **γενικού B2B κανόνα** (άρθρο 18, παρ. 2 περ. α' του Κώδικα ΦΠΑ), και ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης του παρέχοντος (εντός ή εκτός ΕΕ), η ΜΜΕ οφείλει να αποδώσει τον ΦΠΑ που αναλογεί, ως λήπτης. Για την απόδοση του ΦΠΑ, υποβάλλει (έκτακτη) δήλωση ΦΠΑ σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 43 του Κώδικα ΦΠΑ. Ειδικά σε περίπτωση που ο πάροχος των υπηρεσιών είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, η ΜΜΕ έχει επιπλέον υποχρέωση να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών αποκτήσεων και λήψεων υπηρεσιών (Φ5).
- ο Σε κάθε περίπτωση **λήψης υπηρεσιών ή αγοράς αγαθών** για τις οποίες ο τόπος φορολόγησης είναι το εσωτερικό της χώρας και ο μη εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας πάροχος αυτών δεν

έλαβε ΑΦΜ/ΦΠΑ ή δεν όρισε φορολογικό αντιπρόσωπο ως όφειλε για την απόδοση του φόρου, η ΜΜΕ, ως λήπτρια, καθίσταται υπόχρεη για την απόδοση του φόρου υποβάλλοντας (έκτακτη) δήλωση ΦΠΑ σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 43 του Κώδικα ΦΠΑ.

- ο Η ΜΜΕ δεν έχει υποχρέωση απόδοσης του φόρου, κατά τα ανωτέρω, σε περίπτωση που ο πάροχος των υπηρεσιών εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ στη χώρα μας, σύμφωνα με το άρθρο 44β του Κώδικα ΦΠΑ, γεγονός που αποδεικνύεται από την αναγραφή του ατομικού αριθμού ταυτοποίησης με το επίθημα «-ΕΧ» στα σχετικά τιμολόγια. Η ΜΜΕ, ως λήπτρια αυτών των τιμολογίων, οφείλει να επιβεβαιώνει την κατάσταση του αντισυμβαλλομένου της μέσω της πλατφόρμας [SME-on-the-web](#).

Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση πραγματοποίησης ενδοκοινοτικών συναλλαγών από την ΜΜΕ, η ΜΜΕ οφείλει να υποβάλλει **δήλωση μεταβολών** στο φορολογικό μητρώο για τη διενέργεια αυτών των συναλλαγών.

64. **Ε Πώς αντιμετωπίζεται η παράδοση αγαθών από την ΜΜΕ τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται σε άλλο κράτος μέλος προς πρόσωπο που διαθέτει ΑΦΜ/ΦΠΑ;**
- Α** Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται η απαλλαγή του εγχώριου καθεστώτος ΜΜΕ καθόσον **κατισχύει** της απαλλαγής των ενδοκοινοτικών παραδόσεων. Ως εκ τούτου, η ΜΜΕ δεν έχει υποχρέωση να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών παραδόσεων (Φ4) και ταυτόχρονα δεν έχει υποχρέωση υποβολής δηλώσεων ΦΠΑ ούτε δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ με τον οποίο επιβαρύνθηκαν οι δαπάνες της, καθόσον δεν μεταβαίνει στο κανονικό καθεστώς.
65. **Ε Ισχύει το ίδιο και για τις ενδοκοινοτικές παροχές υπηρεσιών;**
- Α** Όχι, η ΜΜΕ που παρέχει υπηρεσίες που υπάγονται στο γενικό Β2Β κανόνα προς υποκείμενους εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλει να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών παραδόσεων και παροχών υπηρεσιών (Φ4) καθώς ο τόπος φορολόγησης των πράξεων δεν είναι το εσωτερικό της χώρας. Εντούτοις, ούτε στην περίπτωση αυτή αποκτά δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ με τον οποίο επιβαρύνθηκαν οι δαπάνες της και δεν μετατάσσεται εκ του λόγου αυτού στο κανονικό καθεστώς.

Κατ' εξαίρεση δεν υποβάλλεται Φ4 σε περίπτωση που η ΜΜΕ έχει επιλέξει να εφαρμόζει ταυτόχρονα το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ (άρθρο 44γ του Κώδικα ΦΠΑ) στο κράτος μέλος όπου οφείλεται ο φόρος, δεδομένου ότι σε αυτή την περίπτωση δεν θα οφείλεται φόρος στο κράτος μέλος φορολόγησης.

Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση πραγματοποίησης ενδοκοινοτικών συναλλαγών από την ΜΜΕ, η ΜΜΕ οφείλει να υποβάλλει **δήλωση μεταβολών** στο φορολογικό μητρώο για τη διενέργεια αυτών των συναλλαγών.

8 Δικαίωμα έκπτωσης

66. **Ε Έχει η ΜΜΕ δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ με τον οποίο επιβαρύνθηκαν οι αγορές/δαπάνες της στο εσωτερικό της χώρας;**

Α Διακρίνουμε τις εξής περιπτώσεις:

- **ΜΜΕ που εφαρμόζει το εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ (άρθρο 44α του Κώδικα ΦΠΑ)**

Η ΜΜΕ που έχει ενταχθεί στο άρθρο 44α του Κώδικα ΦΠΑ δεν έχει εν γένει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ με τον οποίο επιβαρύνθηκαν οι αγορές/δαπάνες της στο εσωτερικό της χώρας, ακόμα και αν πραγματοποιεί πράξεις για τις οποίες ο τόπος φορολόγησης, σύμφωνα με τα άρθρα 17, 18 και 19 του Κώδικα ΦΠΑ, δεν είναι το εσωτερικό της χώρας, χωρίς να εξετάζεται ο τρόπος φορολόγησης των πράξεων αυτών στο κράτος πραγματοποίησής τους.

π.χ. Δικηγόρος που έχει ενταχθεί στο άρθρο 44α του Κώδικα ΦΠΑ παρέχει νομικές υπηρεσίες σε εταιρεία εγκατεστημένη στην Γερμανία (εγγεγραμμένη στο σύστημα VIES) για τις οποίες ο τόπος φορολόγησης είναι η Γερμανία σύμφωνα με τον γενικό B2B κανόνα. Η γερμανική εταιρεία θα κάνει πράξη λήπτη καθόσον οι υπηρεσίες αυτές δεν απαλλάσσονται στην Γερμανία και ο Έλληνας δικηγόρος θα υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών παραδόσεων και παροχών υπηρεσιών (Φ4) χωρίς ωστόσο να αποκτά δικαίωμα έκπτωσης για τον ΦΠΑ των δαπανών του.

- **ΜΜΕ που εφαρμόζει το εγχώριο και το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ (άρθρο 44α και 44γ του Κώδικα ΦΠΑ)**

Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, η ΜΜΕ που έχει ενταχθεί στο άρθρο 44α του Κώδικα ΦΠΑ δεν έχει εν γένει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ με τον οποίο επιβαρύνθηκαν οι αγορές/δαπάνες της στο εσωτερικό της χώρας. Επομένως, το ίδιο ισχύει και όταν εφαρμόζει παράλληλα το διασυνοριακό καθεστώς του άρθρου 44γ του Κώδικα ΦΠΑ.

- **ΜΜΕ που εφαρμόζει μόνο το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ (άρθρο 44γ του Κώδικα ΦΠΑ)**

Στην περίπτωση αυτή, η ΜΜΕ που είναι ενταγμένη στο κανονικό καθεστώς στο εσωτερικό της χώρας έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ με τον οποίο επιβαρύνθηκαν οι αγορές/δαπάνες της στο εσωτερικό της χώρας για την πραγματοποίηση των φορολογητέων πράξεων στο εσωτερικό της χώρας και δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης για τον ΦΠΑ με τον οποίο επιβαρύνθηκαν οι αγορές/δαπάνες της στο εσωτερικό της χώρας για την πραγματοποίηση των απαλλασσόμενων βάσει του διασυνοριακού καθεστώτος ΜΜΕ πράξεων σε άλλα κράτη μέλη.

- **Μη εγκατεστημένη στο εσωτερικό της χώρας ΜΜΕ που εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ στην Ελλάδα (άρθρο 44β του Κώδικα ΦΠΑ)**

Οι μη εγκατεστημένες στο εσωτερικό της χώρας ΜΜΕ που εφαρμόζουν το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ στην Ελλάδα δεν έχουν δικαίωμα έκπτωσης, άρα και επιστροφής, του ΦΠΑ με τον οποίο επιβαρύνονται οι δαπάνες/αγορές αγαθών στο εσωτερικό της χώρας.

67. **Ε Υπάρχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης αποθεμάτων μετάταξης για τις εγκατεστημένες στο εσωτερικό της χώρας ΜΜΕ που εφαρμόζουν και το διασυνοριακό καθεστώς ΜΜΕ του άρθρου 44γ του Κώδικα ΦΠΑ;**
- Α** Όχι. Η δήλωση αποθεμάτων μετάταξης αφορά μόνο τις εγκατεστημένες στο εσωτερικό της χώρας ΜΜΕ που μετατάσσονται από το κανονικό καθεστώς στο εγχώριο καθεστώς ΜΜΕ και αντίστροφα.

9 Συνδυασμός του ειδικού καθεστώτος MME με άλλα ειδικά καθεστώτα

68. **E Μπορεί το καθεστώς MME να συνυπάρχει με το ενωσιακό καθεστώς One Stop Shop (OSS);**
- A** Η MME που εφαρμόζει το εγχώριο καθεστώς MME και ταυτόχρονα εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς MME σε άλλα κράτη μέλη απαλλαγής μπορεί συγχρόνως να είναι εγγεγραμμένη και στο ενωσιακό καθεστώς OSS για τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται **στα κράτη μέλη στα οποία η MME δεν εφαρμόζει το διασυνοριακό καθεστώς MME**. Ωστόσο, δεν είναι δυνατόν να εφαρμόζονται το διασυνοριακό καθεστώς MME και το ενωσιακό καθεστώς OSS στην ίδια περιοχή δικαιοδοσίας, δηλ. στο ίδιο κράτος μέλος.
69. **E Μπορεί το καθεστώς MME να συνυπάρχει με το καθεστώς της μονοαπευθυντικής θυρίδας για τις εισαγωγές (IOSS);**
- A** Κάθε υποκείμενος στον φόρο που πραγματοποιεί πωλήσεις αγαθών εισαγόμενων από τρίτο έδαφος ή τρίτη χώρα σε πελάτη στην ΕΕ μπορεί να χρησιμοποιεί το καθεστώς εισαγωγής IOSS για να δηλώνει και να καταβάλλει τον ΦΠΑ για τις εν λόγω πωλήσεις. Εντούτοις, το καθεστώς IOSS και το καθεστώς MME είναι αμοιβαίως αποκλειόμενα. Ως εκ τούτου, μια επιχείρηση που επιθυμεί να εφαρμόσει την απαλλαγή του ειδικού καθεστώτος MME θα πρέπει να μην έχει ταυτόχρονα ενεργό ατομικό αριθμό εγγραφής στο IOSS. Ο σκοπός αυτής της προϋπόθεσης είναι να αποφευχθεί ο κίνδυνος μη φορολόγησης.
70. **E Μπορεί το καθεστώς MME να συνυπάρχει με το ειδικό καθεστώς αγροτών (άρθρο 48 Κώδικα ΦΠΑ);**
- A** Όχι, το καθεστώς MME δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να εφαρμόζεται από μια επιχείρηση ταυτόχρονα με το ειδικό καθεστώς των αγροτών.
71. **E Μπορεί το καθεστώς MME να συνυπάρχει με το καθεστώς των πρακτορείων ταξιδιών (άρθρο 50 Κώδικα ΦΠΑ) και το καθεστώς για τα μεταχειρισμένα αγαθά (άρθρο 52 Κώδικα ΦΠΑ);**
- A** Τα πρακτορεία ταξιδιών και οι μεταπωλητές μεταχειρισμένων αγαθών μπορούν όταν το επιθυμούν να εφαρμόσουν το ειδικό καθεστώς MME εφόσον πληρούνται οι σχετικές με αυτό προϋποθέσεις. Εντούτοις, κατά τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών, προκειμένου να εξεταστεί αν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, λαμβάνονται υπόψη όλα τα εισπραχθέντα ή προς είσπραξη ποσά (χωρίς ΦΠΑ), και όχι μόνο το περιθώριο κέρδους επί του οποίου υπολογίζεται ο προς απόδοση φόρος βάσει αυτών των καθεστώτων.

72. **Ε Μπορεί το καθεστώς ΜΜΕ να συνυπάρχει με το ειδικό καθεστώς επενδυτικού χρυσού (άρθρο 54 Κώδικα ΦΠΑ);**
- Α** Το ειδικό καθεστώς επενδυτικού χρυσού συνεπάγεται την απαλλαγή από τον ΦΠΑ της παράδοσης επενδυτικού χρυσού για την οποία, υπό περιστάσεις, είναι δυνατόν να παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης. Η εφαρμογή από μια επιχείρηση, που ασκεί δραστηριότητα στην εμπορία επενδυτικού χρυσού, του ειδικού καθεστώτος ΜΜΕ θα συνεπάγονταν τον πλήρη περιορισμό του δικαιώματος έκπτωσης του ΦΠΑ εισροών της. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον μια τέτοια επιχείρηση επιλέξει την υπαγωγή της στο ειδικό καθεστώς ΜΜΕ, για τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών θα ληφθεί υπόψη και η αξία των απαλλασσόμενων παραδόσεων επενδυτικού χρυσού.

10 Υποστήριξη – Επικοινωνία

Για περισσότερες πληροφορίες ή διευκρινίσεις μπορείτε να απευθύνεστε στην Εξυπηρέτηση Φορολογουμένων της ΑΑΔΕ **my1521**:

- **Τηλεφωνικά:** στο 1521, χωρίς χρέωση, Δευτέρα έως Παρασκευή, 07:00 – 20:00
- **Ψηφιακά:** μέσω της πλατφόρμας [my1521](https://my1521.gr) 24 ώρες το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα, επιλέγοντας: **Θέματα ΦΠΑ, Τελών & Ειδικών Φορολογιών > ΦΠΑ > Ειδικά Καθεστώτα ΦΠΑ > Ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων**